

میشم تار (رض) شهید اندیشه و توتلی

نوشت:

علامه‌ی امجدی شیخ محمد حسین مظفر

ترجمه‌ی:

حاج سید کاظم، پور کاظم

انتشارات سرزمین خوز - سوگند

سرشناسه	: مظفر، محمد حسین، ۱۸۹۴-۱۹۶۱م.
عنوان قرارداد	: میثم‌الشارح رضی الله عنه : شهیدالحق والولاء. فارسی
پایان و نام پدیدآور	: میثم تمار (رض) شهید اندیشه و تولی نوشته محمد حسین مظفر؛ ترجمه ی سید کاظم پور کاظم.
شخصیات نشر	: سوسنگرد: سرزمین خوز، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۸ص: ۱/۴X۵/۲۱/ش.م.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۷۴۹۵-۳۴-۹
وضع فهرس	: فنی
یادداشت	: کتاب حاضر قیلا تحت عنوان "میثم تمار: شهید راه عقیده و ولایت" با ترجمه هدی عبدالحسن عبدالکلام (حری نژاد) توسط سمیع در سال ۱۳۹۱ ترجمه و منتشر شده است.
یادداشت	: کتاب
عنوان دیگر	: تمار: راه عقیده و ولایت.
موضوع	: تمار: سرگذشته
موضوع	: سرگذشته
شناسه افزوده	: پور کاظم، سید کاظم، مترجم
رده بندی کنگره	: BP۳۴/۲۵/۰۴۱/م
رده بندی دیویی	: ۹۴۲/۲۹۷
شماره کاتالوژی ملی	: ۳۳۰۷۵۵۸

انتشارات سرزمین خوز: سوسنگرد، خ طالقانی جنوبی، کوی آذره، پلاک ۱۸

تلفن ۴۲۲۰۷۸۵-۰۶۱۲، موبایل ۰۹۱۶۶۱۴۷۶۸۸، حاج سید کاظم پور کاظم

ناشر: انتشارات سرزمین خوز

تایپ و صفحه آرایی: سرزمین خوز

نوبت چاپ: اول

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۴۹۵-۳۴-۹

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

همه ی حقوق شرعی و قانونی برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۸	تقدیم
۹	مقدمه‌ی مترجم
۱۲	مقدمه‌ی امانت دار مرقد شریف میثم (رض)
۱۶	سیده‌ای درباره‌ی صحابی جلیل القدر میثم تمار (رض)
۱۸	سبب نام میثم
۱۹	میثم تمار
۲۰	اصل و نسب و پدر
۲۳	میثم از کجا به نفاذ آمد
۲۳	اسلام آوردن میثم
۲۴	میثم بنده بود
۲۵	دو دوره برای امیرالمؤمنین (ع)
۲۸	گرانیهایی معدن
۳۱	پیامبر اکرم (ص) و میثم (رض)
۳۶	مولای متقیان (ع) و میثم (رض)
۴۱	اهل البیت (ع) و میثم (رض)
۴۲	چه عزیزترین شاگردی
۴۳	ارزش هرکس به نیکویی عمل اوست
۴۵	علم
۴۷	علم مرگ‌ها و مصیبت‌ها
۵۲	علم تفسیر

۵۶	حدیث دشوار و دشوارتر
۵۹	بصیرت: شاهد و حجت یا بینایی استواری ایمان
۶۱	استواری ایمان
۶۴	نیروی بهشت‌ها
۶۶	بین
۶۸	پایان، روزه گزار و بر پا دارنده نماز
۷۰	فصیح بلیغ
۷۱	داعیه ی حق
۷۲	جنگ بیهوده
۷۴	میثم حضرت خضرا را
۷۵	میثم از شهادت امام حسن (ع) خبر می‌دهد
۷۸	میثم و ابن زیاد
۸۱	فضایل اهل بیت (ع)
۸۱	میثم و عمرو بن حرث
۸۴	این نوکر شما را به رسوایی و بدنامی رساند
۸۶	میثم و تقیه
۹۱	حدیث او
۹۲	کتاب‌های میثم و شهادت او
۹۳	شهادت میثم
۱۰۰	میثم را در کجا به دار آویختند
۱۰۲	روز قتل او
۱۰۳	به خاک سپرده شدن او

عنوان

صفحه

۱۰۴	دهمین نفر به دار کشیده شده ها
۱۰۵	درجه‌ی او در بهشت
۱۰۵	حلیه (زیور) او:
۱۰۶	قبر امروزی میثم
۱۰۹	پسرک میثم
۱۱۱	رادگان میثم
۱۱۸	منافع کتاب

www.ketabir

تقدیم

به نام خداوند بخشنده مهربان

ترجمه‌ی این کتاب را به پیشگاه مولایم حضرت امام متقین و
را نعمت‌ساز جان علی بن ابیطالب علیه السّلام و نیز به روح پاک
میثم تمار (رض) تقدیم می‌گردد. امیدوارم مورد قبول واقع شود.
حاج سیدکاظم پورکاظم

www.ketabir

بنام خداوند بخشنده‌ی مهربان

سپاس خدایی را که پروردگار جهانیان است و درود و سلام بر پیامبر خدا و خاندان پاک و مطهر او و لعنت خدا بر دشمنان و همه‌ی مخالفان آن‌ها باد. همچنان که در قرآن مجید اشاره فرموده است: «لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولَى الْأَلْبَابِ»^۱ یعنی: تنها کسانی از تاریخ پند می‌گیرند که از خردمندانند.

بنابراین، اگر کسی از دارندگان عقل و خرد باشد و سیره و روش پیامبران و اوصیای آنان را بخشد و در آن تدبیر، تعقل و تفکر کند، مسلماً از عبرت‌های آنان بهره‌مند شود و خوشبختی جاوید اخروی خود را به دست خواهد آورد.

همان‌طور که اشاره شد، خردمندانند که توان آن را دارند تا از تاریخ پند گیرند و شیوه‌ی زندگی آموزند و نظاری که از آن‌ها می‌رود، هم این است که نوشته‌های این کتاب در رهنمایان «خردمندان» و همه‌ی کسانی که خواهان دانش، سعادت و خوشبختی خود و خانواده‌ی خود و جامعه‌اند، مؤثر افتد و ثمر بخش واقع گردد و گرنه، «شکایان» و «شکم پرستان» راحت طلبان، تنبلان، نام جویان و ... از چنین مسایلی غافل می‌شوند، و این قبیل سخنان، آنان را بسی ناخوشایند می‌آیند، و در مواجهه با آن‌ها را به

استهزاء، تمسخر و نیز انتقاد مُخَرَّب می‌گیرند، و البته از آن فرومایگان،
انتظاری جز این نمی‌رود.

آن چه که در این کتاب به وسیله‌ی علّامه شیخ محمدحسین مظفر تألیف
یافته، سیر در احوال، اندیشه و ثابت قدم بودن در ایمان به خدا و روز
رستاخیز یکی از بندگان و صاحبان و یا بهتر است بگویم شاگردان مولای
مُتقیان حضرت امیرمؤمنان علی بن ابیطالب علیه السلام، یعنی میثم تمّاربن
حمیرا است که گویا و اسوه‌ی خود را یافته، و با پیروی از او قید دنیای فانی
را از ذهن خود زدوده و به مقامات عالی رسیده بود. وی از جمله‌ی کسانی
شد که حضرت را دید و موضوع شهادت امام حسین (ع) را پیش از وقوع
آن خبر داد.

میثم، از متولیان حقیقی مولای متقیان (ع) بود. حضرت علی (ع) او را
درباره‌ی چگونگی شهادت امیرالمؤمنین (ع) (لعین) خبر داده و او این شهادت
را در برابر عدم تبری از ولایت حضرت، امیرالمؤمنین (ع) پذیرفت و سرانجام
نیز چنین شد. او حامل علم مکنون امام خود بود، و هنگامی که وی را بالای
چوبه‌ی دار بردند برای مردم این گونه بانگ برآورد: «أَتُهَا النَّاسُ مَنْ أَرَادَ أَنْ
يَسْمَعَ الْحَدِيثَ الْمَكْنُونِ عَنْ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ؟» «آیا اهل قتل فواید را از شما
بگویم یا مایکون من الفتن». یعنی، ای مردم، هر که بخواهد از سرِ از کشته شدنم،
حدیث پنهان را از حضرت علی (ع) بشنود، من او را به آتش تاروز قیامت
رُخ خواهد داد و نیز از فتنه‌هایی که واقع خواهد شد خبر خواهد داد.
میثم از کسانی بود که الگوی تربیتی خود را از مولای متقیان به دست آورد
و صفات فاضله‌ی او را نصب العین قرار داد و به جامعه‌ی اسلامی نشان داد

که انسان پرهیزگار می‌تواند دارای چنین اخلاق و رفتاری باشد که پیامبران و امامان (ع) داشته‌اند، و میثم این طور بود که برای رسیدن به حق و حقیقت مرحله‌هایی را گذراند و به عرفان و شهود رسید.

زیرا او تنها به استدلال عقلی اکتفا نکرد، بلکه با وجود تصدیق آن، به مرحله‌ای مافوق آن قایل شد که می‌توان آن را مرحله‌ی شهود نامید، و از آن جایی که اگر نفس انسانی از مقام حس، عقل و برهان بالاتر آید، می‌تواند با رسیدن به معنوی و معراج روحانی به مقام بالاتری ترقی نماید، و حقایق را آموختاری هان و حس دریابد و مشاهده کند، و به طور کلی از مرحله‌ی حس به مرحله‌ی بینش برسد، و به نظر می‌آید که میثم به این حد رسیده است.

و سلام و درود بی پایان بر تمام بزرگ میثم و تابعان راه او باد.

مقدمه‌ی امانت دار مرقد شریف میثم (رض)

به نام خداوند بخشنده‌ی مهربان

همانا خدا از مؤمنان جان و مالشان را بابهای بهشت خرید، آنان در راه خدا می‌جنگند و می‌کشند و کشته می‌شوند. این در تورات، انجیل و قرآن وعده‌ی حقّی بر عهده‌ی خداست. چه کسی از خدا به عهد خویش وفادارتر است؟ پس ما این معامله‌ای که با خدا کرده اید شاد باشید و این همان کامیابی بزرگ است. ترجمه‌ی آیه‌ی ۱۱۱ سوره‌ی توبه.

به درستی می‌دانستید مشاهده می‌کنیم که شخصیت‌های با عظمت، مقام و منزلت، در دورترین دگرگونی خود شناخته شده اند، بلکه حقوق آن‌ها به زور ربوده شده و ستم دیده و این می‌شوند، و به طور فکری مورد ستم قرار می‌گیرند. آنان از نظر جسمانی سزای می‌شوند و ارزش آنان، پس از مرگشان کشف و شخصیت واقعی و حقیقی شان آشکار می‌گردد، و آن ممکن است پس از ده‌ها یا صدها سال به مرور زمان برای مردم آشکار گردد، و این آینده است که ضامن ارج گذاشتن انسان و شخصیت او می‌باشد. از میان این شخصیت‌های با عظمت که ممکن است به او ستم روا داشته و با او جنگیده اند، همانا قهرمان عقیده میثم پس از اتمام عمر - رض - است. وی همان شخصی بود که به وسیله‌ی «باب علم» پیرایه‌ی اعظم (ص) تربیت یافت و شرف و نشان الهی را در دنیا و آخرت کسب کرد. در حدیث شریف آمده است که اگر روز قیامت بیاید منادیی بگوید: برگ برآورد که حواریون علی بن ابیطالب (ع) کجایند؟ آن گاه میثم تمّار،

محمّد بن ابی بکر، عمر بن حمق خزاعلی و اویس قرنی پیش می‌آیند... این چه منزلت و مقام بلند و رفیعی است که این مرد بزرگ به دست آورد. چنان چه امیرالمؤمنین حضرت علی (ع) درباره‌ی او می‌فرماید: حالِ شما چگونه خواهد بود اگر مدّعی نسب بنی امیه [ابن زیاد] تو را به برائت از من دعوت کند؟ گفت: ای امیر مؤمنان، به خدا از تو تبری نمی‌جویم. فرمود: در این صورت تو را می‌کشد و به دار می‌آویزد. میثم گفت: صبر می‌کنم که این امر در این خدا بسیار بی ارزش است. امام فرمود: «ای میثم» در این صورت به این مقام من خواهی بود. و امام باقر علیه السّلام درباره‌ی او فرمود: درستی که او را بسیار دوست می‌دارم.

أُمّ سلمه پیامبر اکرم (ص) در حقّش به او گفت: «چه بسیار شنیدم پیامبر اکرم (ص) تو را در دل شب یاد می‌فرمود و به علی (ع) نسبت به شما سفارش می‌فرمود»
به راستی که قدرت ذهنی ما کویست تر و حجم آن کمتر از آن است که توان درک و تصوّر این چنین شخصیت بزرگ و این مرد با عظمت را به دست آورد. لیکن هنگامی که شخصیت بعد از تیره بزرگی مانند میثم تمار (رض) را مورد مطالعه قرار دهیم تا وی را با تمام این امر سخت تر خواهد بود.

با این ابعاد و وصف‌های مختلف مانند نیروی ایمان، صلابت جایگاه، شجاعت علوی، حکمت فروزان، صبر و بردباری، راستی در گفتار و رفتار، پارسایی و عدم اهتمام به نقش و نگار دنیا، قناعت، تقوا، پرهیزگاری، ترس از خدای عزّوجل و عبودیت خالصانه او، چنین شخصیتی بدون مبالغه

بعیدالمنال به شمار می‌آید و با وجود عظمت این شخصیت، او را می‌بینیم که کوچک می‌شود و بلکه برابر استاد، معلّم و مؤدّب و مولای خود امیرالمؤمنین (ع) نابود می‌گردد، و از همین جاست که انسان به عظمت و بزرگی حضرت علی (ع) پی می‌برد. پس می‌توان گفت که شخصیت «میثم» شخصیتی مؤمن به قرآن است. او جان خود را برای کسب رضایت خدای جلّ جلاله خریداری کرد. قرآن می‌فرماید:

«وَمِمَّنْ يَنسِي أُنْفُسَهُ زُجُجًا يَبْتَغِي مَرْضَاتَ اللَّهِ» و آن هنگامی بود که پسر زکریا او را مورد خطاب قرار داد و از او خواست تا از علی (ع) تبری جوید. چنان که است: «از علی برائت به جوی و بدی‌های او را یاد کن و یا این که دست و پا را بر او نهد و به دار آویزم». اما «میثم» رضایت خدا را بر خشم مخلوق اختیار کرد. و همین طور که بر سر دار بود امر به معروف و نهی از منکر می‌کرد. مردم را نصیحت می‌کرد که به پیش بیایند و حدیث مکنون را از او بشنوند. او چیزی جز آن را به هیچ آن‌ها بود، نمی‌خواست بگوید. با آنان درباره‌ی فضیلت اهل بیت (ع) گفت و گو می‌کرد، و از زشتی‌های بنی امیه می‌گوید: در آن جا بود که نذیر [بنی امیه] ابن مرجانه به او می‌گوید که: این نوکر شما را بی آبرو کرد. امر به معروف و نهی از منکر را جز با بریدن زبانش ترک نمی‌گوید.

او قلب و روحی داشت که امیرالمؤمنین (ع) با وی همدلی داشت چنان که فرماندهان، مشاهیر و رؤسای عشایر کوفه را ترک می‌فرمودند و نزد او می‌نشست و با روح و قلب پاکش انس می‌گرفت. این انس با روح «میثم» (رض)، پس از شهادت و به خاک سپاری اش آشکار می‌شود. انسان مؤمن

را می‌یابی که به هنگام زیارت ضریح شریفش این احساس را پیدا می‌کند و آن حالت گشاده شدن کاملی است که در نزد غیر از او، از زیارت گاه‌های شریف دیده نمی‌شود، مگر نزد آنیس امیر المؤمنین (ع) و حامیل اسرار او که به غیر از مؤمنی که خدا قلب او را برای ایمان امتحان کرده آن را حمل نمی‌کند. پس در مانند این شخصیت است که انسان با ایمان پیروی از وی و قدم برداشتن برگام‌هایش و نوشیدن از آب پاکش لازم می‌آید؛ و آن با

چنین بوده‌ایم که این کتاب «میشم تمّار» نوشته مرحوم شیخ محمد حسین باقر - خدا به امانش را بلند مرتبه گرداند - از کتاب‌های خوبی است که در حق و روضه نوشته شده است. از آن جایی که چاپ‌های قدیمی آن در کتاب فروشی‌ها نایاب است، چنین دیده ایم تا چاپ جدید مذاقه شده‌ای از آن را فراهم آوریم. چاپ اول آن در سال ۱۹۶۴ میلادی و چاپ دوم آن در سال ۱۹۶۵ م و چاپ چهارم آن در سال ۱۹۷۸ م مورد اعتماد قرار دادیم.

پس بر توای یار و همدم نفّس‌ها، روزی که ولادت یافتی و روزی که در رویارویی با طاغوتیان ایستادی و به سخن گفتی و روزی که ندا داده شوی که: «توای جان آرام یافته، به ایستادن برخاسته، به سوی پرودگار خویش بازگرد که تو راضی از او، و او راضی از تو پس به جمع بندگانم در آی، و داخل بهشت من شو.^۱ امانتدار مرقد شریف، ۲۰ خرداد ۱۴۲۰ هـ. ق مطابق ۲۰۰۸/۲/۸، نجف اشرف

قصیده‌ای درباره‌ی صحابی جلیل‌القدر میثم تمار (رض)

از شاعر: ابراهیم محمدحسین کعبی

ای دارنده‌ی علم مرگ‌ها و مصیبت‌ها

بر تو هزاران سلام باد

درخت کوتاه خرما به دار آویخته شدی

اوج بر گرفتی و عالی رتبه‌ترین مردم در غایت فرو رفتی

ستم که آن را بی‌اهمیت مورد تحدی قرار دادی

و از دندان‌های شیران بیشه‌نرسیده‌ای

بزرگ‌ترت می‌دانم و خلاص تو را بترسانند

و مقامت شکوه دارد که گریه کنی

چرا که با شهادت خود منزلت رسیدن را هدف قرار دادی و هدف

خود را تصدیق کردی و آن که روز حساب را شمار نیاورد، برای آخر

کار خود رأیی هدیه نمی‌کند به کمال عقل و عیاض، آن گاه که از

پوشیده‌های اندیشه خود خبر دهد. برای تو، برای من «مهم» قافیه‌هایی را

رشد و نمو نمی‌دهم، زیرا که تو چون آینده‌ی روشنی و روشنی نیستی که

قافیه‌هایم را مالک باشم، ولی تو از گران‌ترین ثروتمندان آن زمان صدمه‌صیده

که با کمال کسی مساوی شود، برای کسی که دنیا از وصف او ناتوان است

و آن که کمال او به قبر فرو برد، تا وصیت‌های ابوالحسن (ع) را پاس آورد.

وصی به او گفت که مانند من می‌شوی، و همه‌ی مردم از خبرم می‌پرسند.

در تو گسترش و روان نشد سیرت و طریقت، و متوقف شد علم مرگها
و حوادث مصیبت دیده اگر روزی بر تو روی آورد، خواسته اش را پیش از
نیتش انجام داده‌ای پس خوشحال و شادان بازگشته، و ندا می‌دهد که خدا با
میشم خواسته ام را به انجام رساند.

www.ketab.ir

سپاس گویی مؤلف

به نام خداوند بخشنده‌ی مهربان

خجسته‌ی را سپاس می‌گویم که با شکوه و مقام و دارنده‌ی قدرت و توانمندی
ست. خداه‌نندی که به بندگان خود نعمت هدایت و ارشاد، توفیق و راستی
و درس در عطا فرمود، و درود و سلام بر پیامبر رحمت، اصلاح،
هدایت و بندگان حضرت محمد نیکوکارترین عدنانیان و خاندان او باد
که علت هستی این کتاب است.

www.ketab.ir